

Memoràndum biogràfic d'un polític en deshivernació

Broseta, el lizondisme il·lustrat (i 2)

De com el catedràtic tolerant, catalanista i d'esquerres fa una metamorfosi urgent i passa a ser de dretes, intransigent i anticatalanista incitador de franquistes residuals i violents contra els seus ex-amics i el seu antic credo.

El 4-3-82, Manuel Broseta fa d'interlocutor entre Leopoldo Calvo Sotelo (president del govern) i l'Acadèmia de Cultura Valenciana (Sanvalero, Casp, Adlert, Giner Boira,...) i parlamentaris valencians que transporten queixes sobre la catalanització de València. Època anticatalanista. ARXIU

Per la fogositat que Manuel Broseta va posar en l'adscripció al nacionalisme i la seua capacitat nexual entre el sector i el món del comerç, els negocis i les professions lliberals, el catedràtic va començar a ser vist com un potencial Prat de la Riba, del qual només resultaria una caricatura fallera, capaç de guiar una burgesia culta incipient i amb vel·leitats nacionalistes, finalment nonata o dissimulada entre altres realitats polítiques.

En l'ecuador dels 70, Broseta freqüenta el whisky de Fuster, *pontifex maximus* del moviment emergent, i fa de garant de l'edició del llibre *El Mural del País Valencià*, de Vicent Andrés Estellés, davant el consell d'administració de la Caixa d'Estalvis de València (original que va quedar proscrit en algun calaix de l'entitat i posteriorment s'ha publicat de manera fragmentària des d'altres instàncies). Visita alumnes a la presó, encapçala manis i és denunciat pel governador Oltra Moltó da-

vant el TOP (Tribunal de Orden Público) a causa de la publicació d'un article, gènere que practica amb profusió, sobre sindicalisme (l'últim homenatge de don Manuel a son pare), on els bons oficis del seu defensor, Emilio Attard, que encara no tenia paternitats sobre la Constitució ni la reacció dels balls regionals, li van valer una sentència absolutòria. Participa com a advocat en la defensa dels *10 d'Alaquàs*, constitueix la Junta Democràtica de València, presideix la Junta Democràtica del País Valencià i forma part activament de la Taula de Forces Polítiques i Sindicals. És membre del jurats dels Premis Octubre de literatura catalana i assisteix al Congrés de Cultura Catalana, des de la fila zero. En aquells dies, mentre galardejava d'independència política i alguns l'associaven amb el PC, el catedràtic s'acompanyava a tanta activitat de patilles de plata i d'una calvície important per la banda de popa, que posteriorment camuflaria amb unes ondulacions *chic*.

El 1976, en una entrevista a Amadeu Fabregat —¡mira quin altre!— confessa a propòsit de la seua filiació política: «Diré simplement que em sent identificat amb l'esquerra, per raons familiars, històriques i com a conseqüència de l'anàlisi de la nostra realitat social. Sempre he dit que els fenòmens socials i la necessitat de llibertat els poden comprendre i assimilar millor els qui han passat fam a casa i han hagut d'anar a la presó a visitar el seu pare, tancat per haver lluitat per la llibertat». I pel que fa a la idea del País Catalans, després d'afirmar que l'autodeterminació no era un concepte reaccionari, diu: «Jo no crec en els PP.CC. com a realitat immediata. (...), jo respecte els qui pensen que el País Valencià forma part dels PP.CC. (...) des d'una perspectiva lingüística, històrica, cultural o política. Però no m'identifique amb aqueixa creença ni culturalment (si exceptuem la literatura)...». I instat d'aquesta manera (*¿Penseu que s'ha d'ensenyar «en català» o «el ca-*

talà?»), pronuncia: «Seria desitjable que poguessen fer-se ambdues coses al mateix temps». Consecutivament, quant a les campanyes anticatalanistes, conclou: «Són campanyes covardes i denigrants de banda dels qui les orquestren i organitzen. És una altra maniobra per a desprestigiar l'esquerra del País Valencià i per a atacar persones molt respectables».

Fins 1977, any en què abandona la presidència de la Junta Democràtica, contribueix ostensiblement, des de *Las Provincias*, a afegir llum sobre la confusió d'identitats que comença a enfrontar alguns

der de la burgesia catalana y la banca catalana» havia fet unes afirmacions anxionistes, cosa que significava «un paso más de la «escalada» catalana de algunos grupos y personas». «Y el mismo argumento aplican a la lengua: si el valenciano es una variante derivada del catalán, forma parte de la cultura catalana y, en consecuencia, es catalán. Y le cambian el nombre, y por ende, ya no hay que decir que hablamos valenciano, sino catalán». «Pues no señor. Hay que decirle al señor Jordi Pujol que se equivoca. Que aquí los ciudadanos se sienten valencianos y no catalanes. Que

opció, fins aquell moment marginal i insoluble amb la democràcia, que va perdent inconvenients per a ser assumida per persones distants de la reacció franquista.

Amb aquestes credencials, Fernando Abril Martorell se'l va ingressar en UCD, partit que des de la tardor del 77 havia fet de l'anticatalanisme la seua munició político-electoral, i que, no era cap casualitat, tenia la seu provincial sota els despatxos de l'entitat Promoción de la Cultura Valenciana S.A. (PROCUVASA), el santuari del blaverisme en procés d'organització (fundat per Eugenio López Trigo, Benja-

Broseta també va ser el Rasputín d'Albinyana durant el primer Consell pre-autonòmic (època mutant). Uns anys abans, durant el fervor catalanista, en un homenatge al poeta Vicent Andrés Estellés, en companyia de F. de P. Burguera, Alfons Cucó i altres nacionalistes.

ARXIU

sectors. I el 1978, durant els primers passos del Consell Preautonòmic del País Valencià, es converteix en el Rasputín del president socialista Josep Lluís Albinyana, a qui assessora amb molta convicció i en qui influeix notablement. Al punt que la primera audiència del president va ser per a la Caixa d'Estalvis de València, de la qual Broseta era secretari, i, segons un extrem no confirmat de l'època, l'entitat va oferir 100 milions de pessetes al president, a canvi d'unes contrapartides.

EL DISCRET ENCANT DE LA BURGESIA (VALENCIANA)

I el 23 de juliol del 78, davant l'estupefacció dels qui pensaven que el coneixien, *Las Provincias* publica un article del professor amb el títol de *La Paella de «Els Països Catalans»*. El catedràtic hi glossava dos fets: que en la Setmana cultural Catalana de Berlin s'havia inclòs la paella entre la gastronomia catalana, i que «el lí-

afirmen —diga lo que diga la lingüística— que hablan valenciano». «Son deseos de ensanchar las áreas de influencia para practicar la propia política, para extender la propia economía o para aglutinar más territorio y más habitantes». «Es una auténtica expoliación cultural y nacional». Broseta havia permutat com un canari d'un dia per a un altre.

Pacient de la síndrome de pre-Estocolm, el catedràtic s'alia sociològicament al franquisme ultradretà, violent (els autors dels atemptats a Manuel Sanchis Guamer i Joan Fuster, etc, que no eren sinó els epígons dels qui torturaven son pare), al qual, amb la seua presència i el seu discurs, dona el punt de civilització i racioni que necessitava per a prosperar socialment. Segueixen dies d'insistència en *Las Provincias* (les relacions del catedràtic amb el decano, on fa d'assessor polític de María consuelo Reyna i revisor d'informacions expliquen, en part, la metamorfosi), des d'on dona *corpus* doctrinal a una

mín Narbona, Alfredo Camarena, Vicente Sáez Merino (*Lois*, Tycesa) i senyora), a qui impartia consignes. En juny del 79, Manuel Broseta va resultar elegit senador pels pèls, com a resultat d'un escrutini poc transparent, i pel setembre del mateix any, secretari general del comitè regional d'UCD. I uns mesos després, ja el 1980, Broseta va ser designat secretari d'estat per a les autonomies. Són els anys del nefast *decret de bilingüisme* i la via 143 per a l'autonomia, que Broseta va defensar descarnadament —l'espai no permet il·lustracions de la grandiloqüència, però en algun moment convindrà rescatar-les—, justificant, tant com li ho exigia el càrrec, que un burro volava.

El cataclisme d'UCD el va deixar hivernat, en suspensió per les galàxies de la professió i l'obligació domèstica, i ara, després del blanqueig d'imatge en les gales d'UNICEF, ha entrat en descongelació. Retornar impecable i planxat. Verge. Com si res.

Miquel Alberola